

LCJ Handreiking -16

Goede keus

Leidingdeel

Inhoud

Voorwoord	2
Uitleg leidingdeel	2
Literatuur.....	3
Achtergrondinformatie	3
Didactische informatie	4
Benodigheden voor deze bijeenkomst	6
Opening	7
Doelstelling	7
Alternatieve startopdracht.....	7
Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek	8

Voorwoord

Beste leidinggevende,

Voor je ligt het leidingdeel dat hoort bij de Handreiking Actueel 'Goede keus'.

Dit is de eerste Handreiking Actueel uitgave in de vernieuwde opzet. Het materiaal is geschikt voor een of twee avonden en we willen dicht bij de leefwereld van de jongeren komen. We hopen dat ook met deze uitgave Gods Woord dicht bij de levens en harten van jongeren gebracht wordt, in het besef dat de werking van Gods Geest daarbij nodig is. Het is ons gebed dat deze Handreiking voor veel jongeren tot zegen mag zijn. Gezegende bijeenkomst(en) toegewenst!

Uitleg leidingdeel

In het leidingdeel vind je eerst een literatuurlijst en achtergrondinformatie over het thema en een korte didactische aanwijzing. Vervolgens wordt er informatie gegeven onder de volgende kopjes:

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Onder dit kopje staat wat je voor elke bijeenkomst nodig hebt aan materialen.

Opening

- Hier staat het te lezen Bijbelgedeelte en worden enkele suggesties gegeven om te zingen. De liederen die aangegeven staan, komen uit de gele zangbundel (Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer).
- Daarnaast wordt een tweede suggestie gegeven voor een Bijbelgedeelte, indien er twee avonden over de schets belegd worden.
- Ook worden er zaken genoemd waarvoor gebeden of gedankt kan worden.

Doelstelling

- Onder dit kopje worden in een paar regels de doelen van de avond benoemd.

Alternatieve startopdracht

- Onder dit kopje staat een alternatieve startopdracht, om bijvoorbeeld te gebruiken bij een tweede avond of als alternatief voor de startopdracht die bij de schets staat.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor een gesprek

- Onder dit kopje tref je de antwoorden op de vragen uit de Handreiking aan.
- Het is van belang om je te realiseren dat je niet alle opdrachten van een schets moet behandelen. Kies zelf een aantal opdrachten uit die je relevant en passend vindt voor jouw doelgroep.

Literatuur

Hieronder tref je een literatuurlijst aan, die gebruikt is bij de totstandkoming van deze schets. Indien gewenst kun je zelf een of meerdere boeken van deze lijst gebruiken bij je voorbereiding.

Studiebijbels

- Oeveren, B. van, e.a., *Tekst voor Tekst, de Heilige Schrift kort verklaard en toegelicht*, ('s-Gravenhage: Boekencentrum, 1987).
- Paul, M.J. & Hofman, T.M. (red.), *HSV-studiebijbel*, (Heerenveen: Royal Jongbloed, 2014).
- *Bijbel met Uitleg*, (Apeldoorn: De Banier, 2015).

Achtergrondinformatie

Jongeren moeten op deze leeftijd veel keuzes maken. Kleine keuzes van elke dag, zoals het kiezen van wat je aantrekt en het al dan niet kiezen om je dagboekje te lezen 's avonds op je bed. Ook grote keuzes komen op hun pad, denk aan het kiezen van een vakkenpakket of vervolgopleiding. Het kiezen van vrienden en wat je gaat doen met elkaar is ook belangrijk in het leven van de jongere. Ook de keuze om te leven zoals God van je vraagt is belangrijk in deze jaren.

Met deze Handreiking willen we jongeren helpen om na te denken over deze keuzes. Vanuit de Bijbel laten we zien dat de Heere God hun leven in Zijn hand houdt. Uiteindelijk gebeurt er in ons leven niks zonder dat Hij het wil. Dat mogen we ons realiseren, dat mag jongeren ook

rust geven. Maar tegelijk doet dit niks af aan de verantwoordelijkheid die we hebben om het goede te kiezen, om het juiste te doen.

Hoe je tot een goede keus komt, staat niet als stappenplan in deze Handreiking beschreven. Wel geven we de jongeren denkduwtjes: wat kan helpen om tot een goede keuze te komen? En we komen uiteraard steeds weer uit bij de Bijbel. Allereerst om daaruit te horen hoe gelovigen in de Bijbel hun keuzes maakten. Goede keuzes, maar soms ook heel verkeerde beslissingen. En daar valt dan veel van te leren!

Maar ook heeft de Bijbel alles te maken met ons leven van alledag, met alle keuzes die we maken. Het gaat om de vraag of we de Heere aan het woord willen laten in ons leven. Willen we ons in alles – grote en kleine keuzes – door Hem laten gezeggen? Over die vraag mag je met de jongeren in gesprek gaan. In de hoop en met het gebed dat het hen aanspoort om God te zoeken in het leven. De grootste keus is immers de keuze voor het leven of voor de dood. Die ernst mag ook bij hen worden neergelegd.

We beginnen in de Handreiking dicht bij de leefwereld van de jongeren. Welke keuzes maken zij op een gewone dag. Vervolgens worden de jongeren gestimuleerd om zelf na te denken over wat de Bijbel zegt over kiezen. De vraag óf wij eigenlijk wel goed kunnen kiezen wordt daarna behandeld. Wat zijn de gevolgen van de zondeval voor de keuzes die wij dagelijks maken? En kunnen wij eigenlijk wel uit onszelf kiezen voor de Heere? Dat we hier 'met twee woorden' moeten spreken, maakt de Handreiking dan duidelijk. Het is Gods werk, maar de Heere legt de verantwoordelijkheid bij ons neer. Bid, zoek, klop!

We geven de jongeren wat praktische tips waarmee ze kunnen nadenken over wat de Heere wil, als ze voor een keuze in het leven staan. En dan blijkt dat God vaak de gewone middelen gebruikt! Het kan goed zijn dat jongeren leren hoe ze Gods stem verstaan in de alledaagse dingen, dat ze zich realiseren dat de Heere Zijn wil bekend maakt in Zijn Woord. En dat heeft dan vervolgens heel praktische gevolgen voor het dagelijks leven.

Iedereen kan wel een voorbeeld geven van een foute keus die je maakte. We willen graag een stapje verder gaan: wat doe je daarna? Hoe ga je om met de gevolgen van die foute keus? En wat doe je ermee tegenover de Heere? We mogen ontdekken dat er bij de Heere altijd een nieuw begin mogelijk is! Hij wil Zich steeds weer in genade over ons ontfermen als we ons in schuldbelijdenis tot Hem wenden.

Didactische informatie

Het berekenen van de vragen kun je variëren. Hieronder volgen enkele manieren waarop je de vragen kunt bespreken.

Denken > delen > uitwisselen

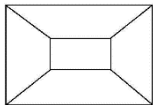
Het *denken*, *delen* en *uitwisselen* is een proces waarbij jongeren eerst zelf nadenken, daarna in een klein groepje hun gedachten delen en deze ten slotte in de grotere groep uitwisselen. Het voordeel van deze werkwijze is dat de betrokkenheid gestimuleerd wordt. Bovendien wordt door het uitwisselen van gedachten en het gezamenlijk formuleren van een antwoord het aantal meningen beperkt. Dat maakt de gezamenlijke nabespreking overzichtelijker. Hieronder worden een aantal didactische werkvormen uitgelegd, waarmee dit proces van *denken*, *delen* en *uitwisselen* gestalte kan worden gegeven.

Eén-tweetje

Vraag de jongeren om individueel over een vraag of opmerking na te denken (en eventueel iets op te schrijven). Daarna bespreken ze in tweetallen hun antwoorden. Eventueel wordt per tweetal een beste antwoord gekozen. Dit antwoord wordt vervolgens plenair uitgewisseld.

Uitbreiding: de tweetallen bespreken de antwoorden met een ander tweetal. Per viertal wordt het beste antwoord gekozen, dat vervolgens plenair wordt uitgewisseld.

Placemat

De placemat is een variant van het 'Eén-tweetje', waarbij papier en pennen worden gebruikt. Gebruik bij voorkeur een vel op A3-formaat. Verdeel het vel papier zoals in het voorbeeld. Elke jongere denkt individueel na over een vraag of opmerking, waarna hij het antwoord opschrijft in één van de hoekpunten. De groepsleden bespreken de antwoorden die zijn opgeschreven in de hoekpunten. De gemeenschappelijke antwoorden of het beste antwoord wordt in het middenvak opgeschreven. Het antwoord in het middenvak kan plenair worden uitgewisseld.

Expertgroep

De jongeren denken in verschillende groepen na over een deelonderwerp. Elke groep is nu expert in (heeft kennis over) één deelonderwerp. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarin alle bestudeerde deelonderwerpen vertegenwoordigd zijn. Elke jongere is binnen de nieuwe groep expert in een deelonderwerp. De eerder opgedane kennis wordt in de nieuwe groep gedeeld.

Voorbeeld: Elk groepje jongeren verdiept zich in één vraag. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarbij in elk groepje alle bestudeerde vragen zijn vertegenwoordigd. Elk groepslid is 'expert' in één vraag en deelt deze kennis met de andere groepsleden.

Meningen uitwisselen

Om het *uitwisselen van meningen* te stimuleren, kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Gekleurde kaarten

Elke jongere beschikt over een rode en groene (en eventueel oranje) kaart. Er kunnen ook andere kleuren worden gebruikt. Een stelling wordt geprojecteerd en/of voorgelezen. De jongeren steken één van de kaarten op (rood=niet mee eens; groen=me eens; oranje=twijfel).

De meningen worden geïnventariseerd en eventueel genoteerd. Het opsteken van kaarten is een goede aanleiding om door te vragen naar argumenten.

Duimen

In plaats van gekleurde kaarten wordt een duim opgestoken. Duim rechtop = mee eens; duim naar beneden = niet mee eens; duim horizontaal opgestoken = twijfel.

Binnen- en buitenkring

Verdeel de jongeren in twee gelijke groepen. De eerste groep vormt een binnenkring. De tweede groep gaat hier in een kring omheen staan: de buitenkring.

Een jongere uit de binnenkring vertelt een mening of antwoord aan een jongere uit de buitenkring. Laat één van de kringen op een bepaald moment één of meerdere plaats(en) draaien, zodat een nieuw tweetal ontstaat en de meningen/antwoorden opnieuw worden uitgewisseld. Herhaal het draaien en uitwisselen een aantal keren.

Inventariseren

Om op een speelse manier antwoorden of meningen te *inventariseren* kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Post-its

Laat de jongeren hun antwoord of mening opschrijven op een post-it, een memoblaadje met plakstrip. Laat de beschreven memoblaadjes opplakken op een centrale plaats. De post-its kunnen, indien gewenst, door de jongeren gegroepeerd worden rond vergelijkbare antwoorden of meningen. Bespreek de reacties.

Muurtje bouwen

Antwoorden of meningen worden op een A4 papier geschreven. Bij de gezamenlijke bespreking wordt met de A4 papieren een muurtje gebouwd. De belangrijkste antwoorden en meningen worden onderop geplakt, de minder urgente zaken komen daarbovenop. Gebruik plakband of kneedgum om het papier op te hangen.

Woordweb

Inventariseer antwoorden of meningen op een whiteboard, flap-over of groot vel papier. Maak een woordweb waarin informatie kernachtig en geordend wordt weergegeven. Opmerkingen over hetzelfde onderwerp worden in kernwoorden bij elkaar opgeschreven.

Benodigdheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel, een Handreiking en een pen.

- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Grote vellen papier voor het woordweb (vraag 3).
- Genoeg materiaal voor het maken van de poster (vraag 10) .

Opening

- In de schets komen verschillende Bijbelgedeelten langs. Het heeft de voorkeur om deze teksten te lezen op het moment dat ze in de schets besproken worden. Mocht je bij de opening van de avond een Bijbelgedeelte willen lezen, kies dan één van de teksten die in de Handreiking wordt behandeld.
- Suggesties om te zingen:
  - ✓ Psalm 25:2, 4 en 6
  - ✓ Psalm 84:3
  - ✓ Psalm 119:15 (en 5)
  - ✓ Heere, maak mij Uw wegen bekend
  - ✓ Heer', wat wilt Gij dat ik doe?
  - ✓ Welzalig de man die niet wandelt
- Dankpunten:
  - ✓ Dat we Gods Woord hebben en daarin Gods wil mogen ontdekken.
  - ✓ Dat we het verstand hebben gekregen om keuzes te maken.
- Gebedspunten:
  - ✓ Om de wijsheid van de Heilige Geest om goed keuzes te maken.
  - ✓ Dat we – door genade – mogen kiezen voor het Leven.

Doelstelling

- Jongeren ontdekken dat de Heere God boven al hun keuzes staat.
- De jongeren zoeken de Heere om Hem te dienen en zich door Zijn wil te laten leiden.

Alternatieve startopdracht

- Doe een 'ik moet kiezen' spel. Je geeft de jongeren steeds twee opties en laat hen daartussen kiezen. Ze moeten voor hun antwoord naar één van de kanten van de zaal lopen. Voorbeelden van keuzes:

- Een hele week alleen maar patat eten (rechts) of een hele week op water en brood (links).
- In de kleren van je vader/moeder naar school of in je pyjama naar school.
- Een middag doorbrengen met je kleine huilende neefje of een middag helemaal alleen zijn.
- Een maand geen chocolade eten of een maand geen fruit eten.
- Enz.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

1. Een leuke opdracht om het thema 'kiezen' te introduceren. Eens kijken of er jongeren zijn in je groep die allemaal dezelfde keuzes maken. Anders kun je het ook per vraag bekijken.
  - a. *Persoonlijk*
  - b. *Persoonlijk*
2.
  - a. *Persoonlijk*
  - b. *Dit kan een lastige vraag zijn voor jongeren omdat het van hen vraagt zich kwetsbaar op te stellen. Hopelijk kun je hiervoor de ruimte creëren. Het helpt als je zelf ook open en eerlijk bent.*
  - c. *Persoonlijk*
3. Dit is een goede opdracht om te kijken wat je jongeren weten over wat de Bijbel hierover zegt. Bespreek de woordwebben en vul aan met de info die jij belangrijk vindt om de jongeren door te geven.
4.
  - a. De keuze voor de zonde, tegen God.
  - b. Ook wij worden gedreven door de zonde die in ons woont. Ja dus.
  - c. Door het werk van de Heilige Geest in je hart en leven. Hij gaat je wil en je verlangen zo veranderen dat je gaat willen wat de Heere wil.
  - d. De belangrijkste keus die je in het leven moet maken: de keuze voor het leven, voor de Heere. Uit onszelf kiezen we voor de duivel, voor de zonde, voor de dood. De Heere heeft ons voor de dood niet over en roept ons op om een andere keuze te maken. Onmogelijk? Vraag de Heere of Hij het je geven wil. Augustinus zei het zo: 'Heere geef mij wat U beveelt, en beveel dan maar wat U wilt!'

5. Probeer deze stellingen eens op een andere manier te bespreken. Zie de didactische info hierboven.
  - De gedachte dat we uit onszelf niets goeds doen, is een Bijbelse gedachte. Maar als dit ons passief (ik kan toch niks goed doen) of onverschillig (het maakt niet uit wat ik doe) maakt, gaat er iets verkeerd. De Bijbel staat namelijk vol oproepen om je te bekeren, om de goede keus te maken, om te leven zoals de Heere wil. Dus: ga het maar doen, en kom er dan achter dat je het inderdaad niet kunt. En dat brengt je dan bij de Heere die je wil geven wat je nodig hebt.
  - De Heere ziet alles wat we doen en onze daden worden opgeschreven. Er is geen zonde die aan Zijn aandacht ontsnapt. Dus inderdaad, voor de Heere telt alles. Maar onze daden kunnen nooit tellen om de eeuwigheid te verdienen. Daar heeft de Heere Jezus voor betaald met Zijn leven. En Zijn bloed kan ons schoonwassen van álle zonden.
  - Ook dit is waar. Maar ook hier hebben we te spreken met twee woorden. Nader tot de Heere en Hij zal tot u naderen, lees je in de Bijbel. De Heere roept je op je te bekeren, maar Hij Zelf kan en wil dat levensveranderende werk in je hart doen. Vraag Hem erom!
6. Het is mooi als hier ruim de tijd voor is. Je kunt de jongeren ook vragen om er een poster/tekening/collage van te maken. Presenteer het daarna aan elkaar.
7.
  - a. De Heere heeft Zijn kinderen uitverkoren. Ze zijn geroepen en hebben aan Zijn stem gehoor gegeven. Ze hebben zich bekeerd en dienen de Heere. Ze hebben God lief. Zij mogen zeker weten dat alles wat er gebeurt, in Gods hand is. Hij gebruikt het in Zijn plan. God Zelf zal ervoor zorgen dat Zijn kinderen niet verloren gaan. Er kan hen in dit leven niks overkomen zonder dat de Heere ervan af weet. Hij heeft het in de hand!
  - b. *Persoonlijk*
  - c. Er staat: mensen die God liefhebben, mensen die door God geroepen zijn. Dit zijn de gelovigen.
  - d. *Persoonlijk*
8. *Persoonlijk*
9.
  - a. De Heere zal onderwijs geven, Hij zal leren, wat de beste weg is. God leert je om de goede keuzes te maken.
  - b. Hij vreest, dient de Heere. Hij heeft de Heere lief.
  - c. Dat de Heere ook jou wil leren wat goed is om te doen. Hij vraagt je Hem lief te hebben en zo te gaan doen wat Hij wil. Hij belooft je daarbij te helpen.
10. Zorg voor voldoende materiaal voor deze opdracht.